СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 78. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 8-го квітня 1942. No. 78. Jersey City, N. J., Wednesday, April 8, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Американські Війська Далі Видержують Щораз Нові Японські Наступи в Батаані - Понад 300 Британських Літаків Бомбардували Фабрики в Німеччині й Франції - Японці Тероризують Індію і Бомбардують Пристані

ЗА ПАН-АМЕРИКАНСЬКЕ ОБЄДНАННЯ І ПЕРЕМОГУ ГУМАННОСТИ

ВАШИНГТОН. — Мешканці американської півкулі мусять відчути потребу солідарности не тільки в часі війни, але й по ній. І так уже є, бо 21 американських републик зближаються з кожним днем щораз більше, а їх думки і серця щораз більше згідні. Ось це є завдатком великої будуччини, бо заповідає остаточне обєднання всіх американських держав і створення з них федерації народів Континенту Свободи. Таке сказав д-р Езекиїл Паділля, мексиканський міністер заграничних справ, коли виголошував промову до членів ради Пан-Американської Юнії. Рада збиреться дня 15. квітня в Монтевідео на наради в справі контролі над підпольними акціями, саботажами і шпіонажами в американських державах.

Велике завдання демократії.

Прийде час, коли Обєднані Держави переможуть, казав Паділля, але світ представлятиме тоді собою повний занепад цивілізації й гуманности. Ось тоді припаде на Америку велике завдання прищепити світові гуманність і ті моральні цінности, що занепали в часі диктаторських режимів. Якби це не сталось, то мир, який наступить по цій війні, був би нічим іншим, а новою катастрофою для людскости.

ВЗИВАЄ ХРИСТІЯНСЬКІ НАРОДИ ДО СПІВПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Монсіньор Доналд А. МекЛін, професор католицького університету в Вашинґтоні, говорив про будучий мир на нарадах 16-тої річної конференції Католицького Товариства для Міжнародного Миру. МекЛін стоїть на тому, що тривалий мир може бути тоді, коли буде побудований на мирових принципах, проголошених Папом Пієм. У тому мирі, каже МекЛін, Америка відіграє історичну ролю. Він є тої думки, що Атлянтійський Чартер дає запоруку, що як ті, що переможуть, так і ті, що будуть переможені, дістануть доступ до джерел світових сирівців і світової торговлі та того всього, що є потрібне, щоб піднестись економічно. Він теж підкреслив, що Індія повинна не вагатись, а стати цілою силою по стороні Обєднаних Держав, а якби так сталось, то це дуже помоглоб Аліянтам перемогти ворогів. Він теж обороняв знесення границь між американськими державами та виміну населення, особливо там, де є великі, незамешкалі простори. При кінці взивав, щоб в першу чергу на американськім континенті застосовувати у всьому християнські засади і стояти разом всюди, де тільки бачиться, що є загроза для демократії й християнства. Бо, казав МекЛін, якби тільки були приняті всюди засади християнської цивілізації, то був би мир у цілому світі.

ВЖЕ НЕ „БОНДИ ОБОРОНИ".

ВАШИНГТОН. — З усіх сторін краю доходять голоси, щоб не називати воєнних бондів „бондами оборони", а радше „перемоги". Уже зроблено зміну, бо оголошується: „Купуйте Воєнні Щадничі Бонди і Воєнні Щадничі Марки".

КЕСОН ПРО ВІЛЬНІ ФИЛИПИНИ.

МЕЛБУРН (Австралія). — Филипинський президент, Мануел Кесон, що перебуває тепер в Австралії, готується до повороту. Він певний американської перемоги, а тим самим і свободи для Филипин. Каже, що дістає інформації щодо цього, що діється на Филипинах. Японська окупаційна влада поводиться з тамошнім населенням дуже брутально. Головно тому, що населення вірне Америці, а ненавидить японських наїздників. Замітне те, що японський ґенерал, ні навіть японський принц, не важились нарушити покою в готелю, де жив ґен. МекАртур і де ще є його річи. Принц, що оглядав цей покій, запевнив менаджера готелю, що в ньому залишено все, що було, в найбільшому порядку.

СТРАЙК НА КОРАБЛІ ЦЕ БУНТ

ВАШИНҐТОН. — Найвищий Суд видав присуд щодо страйків на кораблях, що матиме далекосяглі наслідки. Отже „сидячий страйк" з боку корабельної служби на кораблі, що є навіть у пристані, буде вважатись бунтом. Ось це рішення противиться тому, що рішив у такій справі „Нешенел Лейбор Рілейшен Борд". Отже, як моряки підписали умову і зобовязались підпорядкувати себе приказам капітана корабля, їхній страйк буде вважатись бунтом і то не тільки тоді, коли корабель є на повному морі, але навіть тоді, коли він у пристані, яка є під американською юрисдикцією. Проти цього рішення були такі судді, що були назначені през. Рузвелтом: Рід, Блек, Доґлес і Марфі.

АМЕРИКАНСЬКІ СУБМАРИНИ ДАЛІ ЗАТОПЛЮЮТЬ ВОРОЖІ КОРАБЛІ

ВАШИНҐТОН. — На Тихому Океані, як звідомляє департамент маринарки, американські субмарини затопили три японські кораблі. Знову з Австралії аліянтські летуни виконали успішні налети на Ню Бритен, де японці потерпіли знову значні втрати, головно в кораблях, які ушкоджено.

ЧИСТО „ПО АМЕРИКАНСЬКИ"

СИДНЕЙ (Австралія). — Американці дають австралійцям зразки своєї зручности. Кореспондент описує, як то на протязі 12 годин перемінено пасовисько, де паслися вівці, у військові бараки з телефонами і всіми іншими урядженнями, включно до кухні й столової, де вояки, що зачали рано роботу, вечером уже вигідно споживали вечерю.

ВИВОЗЯТЬ ПОЖИВУ ДО ЯПОНІЇ

НЮ ЙОРК. — Радіо з Токіо подає, що японські кораблі довезли до Японії з занятих японцями країв 320,000 тон поживи. Найбільше вивезено поживи з Французького Індо-Китаю, Тайленду і Формози.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ІНДІЙСЬКІ ПОРТИ

ЛОНДОН. — Японці перший раз виконали масові летунські наїзди на індійські порти. Під кінець минулого тижня вони бамбардували порти на острові Цейлон, але там зазнали дуже тяжких втрат, бо з 75 бомбовиків відразу втратили 27, а стільких було ушкоджених, так, що вони мусіли по дорозі загинути. Минулого понеділка японці бомбардували порти на східнім індійськім побережжі, Візаґапатам, та Коканада. Вони заподіяли малі шкоди. Ті наїзди японці виконали з своєї корабельної летунської матки.

ЗНИЩЕННЯ МАНДЕЛЄЙ

ЧІНКІНҐ. — Японці виконали масовий налет на головне місто Бурми, Манделєй і його зовсім знищили. Дві третих міста в руїнах Згинули дві тисячі цивільного населення, а пять тисяч було ранених.

БОМБАРДУВАННЯ ФРАНЦУЗЬКИХ ФАБРИК

ЛОНДОН. — Британська повітряна сила далі бомбардувала французькі фабрики, які виробляли для німців літаки, троки та інші воєнні продукти. Свою специяльну вагу вони цей раз присвячували фабриці Женевіліє, десять миль від Парижа. Також британці виконали цілий ряд наїздів на чисто німецькі міста, зокрема на міста Рурщини. В наїздах брало участь 300 британських бомбовиків. З них лише один не вернув до домашнього летнища.

ЛЕТУНСЬКІ ЗМАГАННЯ НА СХОДІ

КУЙБИШІВ. — Совєтські звідомлення подають, що за вісім останніх днів совєтські збройні сили знищили 415 німецьких літаків. При тім сами втратили лише 84. Німці, подають совєтські звідомлення, з приходом весни розпочали на широку скалю повітряні наїзди, якими хочуть собі приготовити ґрунт для сухопутних наступів.

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.—Це одинокий концентраційний табор для ворожих чужинців у Новій Анґлії. Його збудовано коло Форту Девенс, близько Айер, Месечузетс. Шатра будуть служити за мешкання, бараки за їдальні. Військовий сторож уже стоїть коло нього на варті.

НАДІЯ НА ПОЛАДНЕННЯ ІНДІЙСЬКОГО ПИТАННЯ

ЛОНДОН. — Тому, що сер Стафорд Крипс рішив ще на якийсь час відложити заяву про невдачу своєї місії полагодити індійське питання, надії на позитивне полагодження тої справи в Анґлії зросли. Переговори фактично були вже застрягли на мертвій точці, з якої не міг їх зрушити навіть Стафорд Крипс. Та зрушив її дещо американський представник в Індії, Луїс Джансон. Як ходять в Індії чутки він привіз до одного з важних індійських лідерів лист від президента Рузвелта. Дехто говорить, що той лист був адресований до Магатми Ґандіго. Інші говорять, що той лист був адресований лише до британського віцекороля в Індії. На всякий випадок інтервенція Джансона на стільки помогла, що переговори наново почались. Гіндуський провідник Явагарляль Негру заявив, що колиб дати Індії не лише політичну свободу, але також керування війною і збройними силами, вона відразу відперлаб японців. Та водночас з домаганням віддати їм у руки оборону краю, гіндуські провідники гостро протестують проти застережень в британських пропозиціях, що поодинокі індійські провінції, якщо не захочуть належати до індійської спілки, можуть проголосити свою окрему незалежність. Цього гіндуські націоналісти ніяк не хочуть, а кажуть, що всі провінції мусять належати до цеї нової незалежної Індії.

ЯПОНЦІ СТРАШАТЬ

ТОКІО. — (Через радіо). — Японський премієр Тойо виголосив промову, якою він старається застрашити Індію від її опору супроти японців. Він заявив, що Індія мусить зовсім розвязатись з Британією і щойно тоді дістане повну самостійність, яку признає і Японія. Інакше, говорив він, Індію чекають великі терпіння. Бо в погоні за британськими силами японці мусітимуть окупувати Індію, казав він.

НАДІЇ ЕВРОПИ НА АМЕРИКУ

БЕРН. — Кореспондент „Н. Й. Таймсу", Аршамбо, з Швайцарії доносить, що европейські народи, включаючи німців й італійців, починають проявляти виразні знаки воєнної перевтоми. Широкий загал спонтанно зачинає говорити, що кінець війни, хоч може не початок миру, прийде ще цього року. А тоді, потішають себе маси европейських народів, Америка прийде на чергу і зачне кормити Европу. Інакше Европа попаде в великий голод. Европа сама не дасть собі ради. Якщо Америка їй не поможе, зле буде з Европою. Таке переконання мають европейські народи, не ставлячи собі додаткових запитів, як ось — хто має вийти переможцем з тої війни? Що буде як Америка не захоче помагати Европі, або — буде помагати лише деяким народам?Назагал европейські народи є такого переконання, що загальна нужда припинить війну. Памятаючи попередню війну широкий загал переконаний, що в нужді Америка все має спішити на поміч.

В АНҐЛІЇ НАДРУШЕНО ПОЛІТИЧНУ ЗГОДУ

ЛОНДОН. — Анґлійський широкий загал починає хвилюватись і починає воркотіти на політичну згоду, яку то згоду проповідують державні чинники підчас війни. В кількох виборчих округах відбулись додаткові вибори, в яких виставлені були кандидатури деяких міністрів. Якщоб ті міністри перепали, вони мусілиб уступити зо своїх міністерських становищ. Премієр Чорчил, якого авторитет далі є незахитаний, звернувся листом до виборців зо згаданих округ, щоб вони поновно вибрали згаданих міністрів, бо нині треба згоди і не можна викликувати замішання виборами. Але виборці приняли лист Чорчила з воркотінням і в одному випадку вже вибрали іншого кандидата, а в другому випадку таки розгорілась виборча аґітація. Виходить, що анґлійський загал хоче парлямент наповнити свіжими людьми, не конче консерватистами.

НІМЦІ ГУРТУЮТЬ ВІЙСЬКО В ЛІБІЇ

КАЇРО. — Німецька армія маршала Ромеля в Лібії дістає чимраз більші підкріплення. Вона постійно дістає скріплення з Европи, хоч ті скріплення в дорозі до Африки зазнають з боку британської фльоти і літаків теликих втрат. Проте маршал Ромель має нині в Африці стільки війська і так добре узброєного, як ніколи передтим. Він теж має велику повітряну силу. Італійці зо свойого боку також посилають туди своє військо. В останніх часах вони переправили туди дві нових дивізій. Британці сподіються в тих околицях великої німецької офензиви.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ РАХУВАТИ У ВІЙНІ НА ЧУДО

Що ми захоплені геройськими подвигами ґен. МекАртура, то не дивота, бо відчуваємо, що він собі на це заслужив не тільки теперішнім, але й своїм минулим. Вдн-жеж є найбільше відзначеним американським ґенералом! Та якіб не були його інші заслуги, зокрема з часу минулої війни, то таки його оборона Филипин буде тою, що запише його імя на віки в американській історії. Цею обороною ґен. МекАртур покрив славою імя Америки, підніс американського бойового духа та додав отухи всім союзникам Америки, зокрема поневоленим народам, що ждуть на визволення. Отже, з якого боку це глядітиб, одушевлення ґен. МекАртуром є природне й зрозуміле. І саме те є найкращим признанням для ґен. МекАртура.

Та як у кожній великій справі є звичайно якесь „але", так є і з геройськими подвигами ґен. МекАртура. Отже це „але" — це ті надії, що їх звязується з похвалами ,в його честь виписуваними. Отже ті надії, звязувані з особою ґен. МекАртура, набирають таких розмірів, що це може пошкодити не тільки його заслугам, але й самій війні. Виробляється переконання ,що як маємо в Австралії ґен. МекАртура, то вже можемо бути спокійні за вислід боротьби з японськими наїздниками. Тільки, можливо, ще треба трохи почекати. Та навіть тут у декого нетерплячка. Дехто надіється, що от за день-два, а вже начнеться велика офензива і ґен. МекАртур не тільки спасе Австралію, але прожене японців з Филипин та з інших країв, загарбаних японцями, а може навіть спробує налітати ще й на саму Японію.

Оте все не є нічим добрим. Воно ставить ґен. МекАртура в таке положення, щоб він творив чуда. А на таке не вільно рахувати. На чуда не рахує певно ні ґен. МекАртур, ні його армія. На чуда не рахує президент Рузвелт. Ні не рахують на чуда наші воєнні знавці. Зате рахують вони на хоробрість американського вояка, на американські літаки, кораблі та зброю. І то тільки тоді, коли того всього буде подостатком, а принаймні хоч стільки, щоб можна було сяк так дорівнювати ворогови, що покищо є ще сильний і добре узброєний.

Очевидно, що можна надіятись, що ґен. МекАртур не буде сидіти тихо навіть тепер. Він буде далі воювати. Але тут треба бути вирозумілим й не надіятись, щоб він міг уже тепер виказувати якісь особливші успіхи. Навпаки, треба надіятись навіть невдач. Але в тому розумінню, що вони будуть тимчасові. Цілком певно прийде пора на справжню американську офензиву на Пацифіку. І тоді почуємо знову про нові й славні діла ґен. МекАртура й американського вояцтва. Та наразі треба собі сказати, що правдоподібно, на це треба ще якийсь час пождати. Наша журба повинна полягати на тому, щоб допомагати державі у веденню війни, чим і як хто може. А все інше прийде у слушний час.

Відбирання Громадянства

Американські власти почали відбирати громадянство тим особам, які своєю діяльністю виявили, що вони тільки формально стали американськими громадянами, а душею є по другім боці і працюють не на користь Америки, тільки для когось другого, головно для своєї старої батьківщини. До тих, що їх мають позбавити громадянства вже зачисляють кілька сот членів німецько-американського „Бунду", як теж деяких інших фашистівських орґанізацій.

Коли хто з наших людей прочитає про таку постанову, то готов занепокоїтись, бо й він цікавиться старим краєм та пробував на свій лад подати звідсіля моральну і матеріяльну поміч терплячому українському народови. Тому слід подати деякі вияснення в тій справі.

З того, що оголошують самі найвищі представники влади, виходить, що американські власти не думають карати тих, що зікавились колись справами старого краю, а тільки тих, які так поступали, що ставили добро старого краю понад усе інше, навіть понад добро Америки. Ті особи, які зневажливо відносились до Америки, ненавиділи її, підкопували основи її ладу, працювали свідомо на її некорисгь, водночас працюючи на користь того краю та тої держави, що були потенціональними зорогами Америки, заслужили на те, щоб їм американське громадянство було відобране. Але не заслужили собі цього ті люди, яких серце боліло терпінням братів в старім краю, та які помагали тим братам так як вміли, щоб ті терпіння облекшити. Америка ніколи в засаді не виступала проти акції, зверненої на поміч якомусь терплячому народови в Европі, чи в іншій частині світу. Тільки така акція не повинна виключати інтересів самої Америки та любови до неї й її ладу.

Ті натуралізовані громадяни, які вдержували звязки зо старим краєм, помагали своїм братам в старім краю, плекали тут культурні цінности старого краю, але водночас любили свою прибрану батьківщину і в ніякому разі не підривали інтересів цеї батьківщини — не є злими американцями. І їм американські власти не думають відбирати їхнього громадянства, так високо ними ціненого.

Зате ті громадяни, які приїхали до Америки лише в цили матеріяльної наживи, а в серці ненавиділи все, що американське й шкодили Америці й висмівали американський лад, шукаючи в тому ладі лише чорних місць, — ті особи не є гідні того, щоб втішатись американським громадянством. А такі тут були. До них належать не тільки ріжні фашистівські орґанізації, але й комуністичні. І так, фашисти висмівали „гнилу демократію", а комуністи „ненаситний американський капіталізм", маючи на увазі весь американський лад. Перші служили Берлінови чи Римови, другі Москві. Своє громадянство вони вибирали на те, щоб при помочи його тимкраще підкопувати Америку і служити чужим інтересам. Правда, націстичні і фашистівські орґанізації нині є небезпечніші від комуністичних, бо Німеччина й Італія нині є отвертими ворогами Америки, а Совети боряться в таборі Америки, та проте комуністи є тим небезпечні, що їхня льояльність супроти Америки є тільки конюнктурна, подиктована інтересами Москви. А далі теж тим, що їхнє вороже наставлення до американського суспільного ладу навіває декого острахом, що з війни вони скюористають і пробуватимуть запровадити в Америці такий самий комуністичний лад, який є в Советах. Проте, як сказано, вони нині всетаки менше небезпечні від націстів та фашистів, які напружують всі свої сили, щоб знищити Америку.

Величезна більшість американців українського походження були і є цілковито іншого наставлення. Вони були і є всеціло льояльні супроти Америки. Вони люблять Америку, її суспільний лад, цивілізацію, культуру. Вони ніколи не були вороже наставлені до Америки, а навпаки, уважали за свойого ворога кожного, що вороже відносився до їхньої прибраної батьківщини. Вони були вдячні Америці за ті свободи, які Америка їм давала, за ті економічні можливости, які перед ними в Америці розкривались. Знаючи, яка доля їхніх братів в старім краю, вони тимбільше цінили те, що мали в Америці. Нігде на світі, з виїмктом хіба Канади, українці не мали стільки прав, що мали їх навіть як еміґранти, будучи в „гостях" в Америці. На їхніх рідних землях заборонено було їм співати національний гимн, вивіщувати національний прапор, збіратись на національних святах, виголошувати патріотичні промови, свобідно виконувати свої релігійні функції. „В гостях" в Америці це все їм було вповні дозволене. Тут вони зовсім свобідно, без ніяких перешкод, творили свої орґанізації, церкви, клюби. Без ніяких перешкод влаштовували свої ріжні свята, виголошували свобідно промови, друкували ґазети, закладали церкви. Хіба за те все вони моглиб тепер віддячитись Америці каменем? Ні. Крім хіба деяких звироднілих одиниць, про яких нам самим невідомо, ціла американсько - українська суспільність відчуває вдяку супроти Америки і в нинішні воєнні часи ту вдяку вона висловлює ділами.

І нині в Америці є багато чужородних громадян, які в ріжний спосіб помагають своїм братам в старім краю. Вистарчить поглянути на чужородну пресу, щоб переконатись наскільки тутешні чужородні громадяни цікавляться старим життям. Нема одної чужомовної ґазети, щоб не присвячувала більше місця теж і старокраєвим справам. Та це ще не значить, що всі ті ґазети шкоду приносять Америці. Навпаки, ті американці, які пильно слідкують за чужомовною пресою, стверджують, що вона надзвичайно гарно відноситься до американських справ і ревно працює внапрямку скріплення американських сил у тім воєннім змаганні.

Всі ті чужородні громадяни, яких сумління чисте і які добре в серці своїм знають, що вони супроти Америки нічим не провинились, не мають потреби боятись теперішних розпорядків влади відносно позбавлювання американського громадянства. Американська влада справедлива і вона не захоче, щоб невинні на чім небедь потерпіли. Невинні можуть бути зовсім спокійні, бо до них ці розпорядки не відносяться.

БУРЯ ІЗЗА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Поважна частина польсько-американської преси гостро виступила проти ґенерала Сікорського, премієра польського уряду на вигнанню, за те, що він у Вашинґтоні забагато присвячував місця Росії, а замало згадував Польщу. Та це лиш відгомін того, що діється в Лондоні. Там фактично твориться опозиція проти політики Сікорського. До цеї опозиції належать б. міністри Авґуст Залескі, ґен. Галер, Сейда, ґен. Соснковскі й пр. які уступили з уряду по підписанні польсько - большевицької угоди, в літі 1941 р. Тепер і серед польської еміґрації в Анґлії творяться два табори: один за Сікорським, а другий проти нього. Цей останній очоловлює ґрупа з ґазетою „Мисль Польска". Причиною тої опозиції є справа т. зв. східніх границь Польщі, себто справа приналежности українських і білоруських земель.

І. Інтервю Сікорського у Вашинґтоні.

З нагоди свого побуту у Вашинґтоні, ґен. Сікорскі дав інтервю американським і польським журналістам, яке викликало серед американських поляків чимало поголосок. П. П. Йолес, редактор нюйорського часопису „Нови Сьвят", який був на цьому інтервю, пише в згаданій ґазеті в ч. з 30. березня, між іншим, таке:

„Маю писати враження з побуту у Вашинґтоні, де перебуваючий там ґен. Сікорскі мав дати інтервю американським і польським журналістам

„Якщо мої враження будуть відємні, то може це буде моя власна вина. Бо не тільки я, але товариші-журналісти з Шікаґо, Дітройт і т. п. їхали до Вашингтону в надії, що їх стрінуть з повним довірям і що в розмові з премієром довідаємося про це все, що нас непокоїть і болить, що одержимо вістки про Польщу та її положення. Бо якщо є нині яка розбіжність, то тому, що не всі поінформовані, та що границі Польщі перемішані з якимись границями перзональними. Найкращим та найвимовнішим доказом цього був запит редактора „Дзенніка Звйонзковеґо", запит щирий і важний, поставлений в імені майже всіх журналістів: „Чи Росія зажадає від нас границь з червня 1941 р.? „Ґен. Сікорскі, відповідаючи, відіслав його до ноти Молотова. Таких нот було більше. Знаємо тільки, що тих границь [illegible] зрозуміла, шарпає за серце кожнього поляка, а особливо польського журналіста.

„Вирвався другий журналіст з простим і щирим запитом: „Які є завдання американських поляків під сучасну пору? „І цей запит був цілком на місці, бо відзеркалював наш неспокій, брак єдности, а надівсе багато доброї волі. У відповідь на це ґенерал Сікорскі цілком інакше зареаґував; не слухав запиту, а пригадував, що він заклукав поляків іти до війська, а тих вояків американські поляки не дали; апелював за поміччю для поляків в Росії, бо достаточної допомоги не дано, а тепер треба піддержувати Рузвелта та американську національну єдність.

„Поїхали ми до Вашинґтону з надією, що довідаємося багато, що ґен. Сікорскі дасть нам докладний образ ситуації, вияснить ріжні проблеми, вкаже акцію, і т. п.

„Але тут саме приходить це розчарування. Бо за цілий час інтервю з американськими й польськими журналістами ми наслухалися **стільки про Росію,** про боротьбу **Росії,** про поміч для **Росії** ґен. Сікорский акцентував „щиру " поміч, про другий фронт і т. п., що хвилево малося враження, що це говорить Літвінов або Майський і що проблема Польщі, це проблема Росії.

„Візьмім першу фазу: Американська преса кілька разів повторила заяви премієра про „другий фронт", який є конечним. Знаменито! Але чи є **можливим?** Колиб би був можливим, то Анґлія давно булаб цей фронт відкрила. Якщо його **не** творить, то не тому, що його не хоче. Якщо отже всі домагання другого фронту спрямовані в сторону Анґлії то вони теж звернені **проти** Анґлії. Є це неначе пригадка: „Я кажу, що другий фронт є конечним, а Анґлія?" Очевидно **Анґлія не може сказати „не можемо"** ані **„не хочемо"** або зробимо, але не робіть стільки галасу з тим другим фронтом. Очевидно **не може сказати нічого в справі другого фронту.**

„Росія також голосно кричить про „другий фронт". Не дивуймося. **Польща також кричала** під небеса в справі другого фонту у вересні 1939 р., але відповіди не одержала. Росія так вперто домагається другого фронту, бо забезпечує собі обвинувачення на випадок неуспіху на фронті. Скаже тоді: „Бачите? Домагалися ми другого фронту, **ваша вина**"... і т. д.

„Що Росія так поступає, ми це розуміємо. Але також повинен розуміти ґен. Сікорскі, начальний вожд і член Верховної [illegible], чи який фронт є можливий. Тому то кожнього з нас дивувало, що **стільки разів** ґен. Сікорскі говорив про „другий фронт", а ми досі не знаємо, чому це було звернене **проти Анґлії,** чи криє це якісь дипльоматичні ґарантії чи це прямо цукорок для Москви?

„Не знаю. Ніхто зрештою не знає. Знаємо тільки, що **Чорчил не говорить публично про другий фронт, що Рузвелт не порушує справи „другого фронту", а знаємо, що про „другий фронт" говорять тільки Майський, Літвінов — і Сікорскі.**

„Друга справа — це поміч для Росії. Коли ґен. Сікорскі безнастанно говорив про поміч для Росії, йколи раз при-

(Докінчення на стороні 3-тій)

Іван Вазов.

Нове Переселення

Тому два роки похожав я вулицями Юч-Бунару[1]). Я поглядав без цілі на вбогі крамнички та нуждені домики, окружені сплісніли болотом. Нараз побачив я над дверима одної гостинниці напис: „Коршма Нове Переселення".

Напис той задивував мене не стільки своєю дивовижністю (в столиці є ще більше чудернацькі та фантастичні написи), як радше смутком і мелянхолією, що віяли від нього. Чиж справді мав він якийсь звязок із життям коршмаря, чи був лише крикливою реклямою простолюдина? Не знаю. Одначе той напис зацікавив мене — здавалося мені, що мусів скривати якусь жалісну історію.

Віктор Гіго[2]) найшов на камені в мурі церкви Нотр Дам де Парі грецьке слово „Ананке" і на цьому слові його уява створила весь світ середневіча. Не знаю чому, та мені здавалося, що це „Нове Переселення" це свого роду мала „Ананке" в дрібонькім світі, в убогім існуванні одного з наших нещасних братів македонців або іншого земляка. Щоби відгадати цю загадку, не треба було запускатися глибоко в прастарі століття, вистало ввійти у коршму та напитися вина.

І я так зробив.

В дверях стрінув мене кремезний, шістьдесятьлітній чоловік у шаяковім[3]) старім одязі, вже сивий, з поморщеним лицем, одначе добрим, усміхненим і приязним — тип добрячого, провінціонального лиця, яке мали наші батьки та діди в турецьких часах. Був то сам коршмар.

По хаті увихалася жінка. Було їй з пядесять літ, лише повне, лагідне. Була в темній шаяковій одежі, дуже виношеній. Це була коршмарева жінка.

Обоє привітали мене ввічливо. Він відчинив двері та просив до пустої, вибіленої вапном кімнатки, зі столиком по середині. Було це, видно, місце для багатих гостей. Його жінка принесла замовлену склянку вина та вернулася до коршемної кімнати.

Я відразу сказав коршмареві, за чим я прийшов.

Він задоволено погладив вуси, всміхнувся та сказав:

— Ви, пане, цікаві, як бачу. Інші вже також питалися мене про це... А як ви, пане, гадаєте? Чи то так собі без цілі виписано там? Ми обоє, я й жінка, тракійці[4]). А ви, пане, відкіля?

А, так? Ви також із Тракії? Гарно. — Ми лише тракійці, знаємо, як це було підчас тієї війни та хто купив визволення Болгарії.

Розумієте, пане, що я хочу сказати? Тутешні люди, „шопи"[5]) дістали все готове, пальцем навіть не рушили, а ще роздрявали туркам їх доми та річи. Ні один комин не згорів їм!... І в них настановили столицю! Дикарі, коли глядиш на них. Та приповідка каже: „Разом із життям, мамо, дай мені щастя в світі, або викинь мене на сміття!"...

Дивися на мене й на мою жінку! Ми постарілися наче собаки — не так літами, як мандрівкою. Чотирнацять літ наче цигани волочимося, привикаємо до нових людей, вчимося їх звичаїв, а все від АБС починаємо... Відколи раз кинули ми рідне гніздо, до нині переносимося там, куди нас вітер занесе... Йовко! Принеси й мені склянку вина!

Кормар напився трохи, втер вуси червоною хусткою та говорив далі:

— То ви, паночку, питаєте мене про той напис, що я його дав над дверима. Тому розповім вам, бо моя історія, пане, така, що варта її оповісти. Хай жеж буде оповіджена та хай читають її. Це наче вавилонське скитання!... Я й жінка моя із Клисури. Нині бачиш нас як коршмарів, прошаків, задля пять парів[6]) мусимо стояти годинами перед тими шопами, та в Клисурі були ми чим іншим. Насамперед крамниця повніська краму, господарство, млин, торговля з Анатолією і т. д.... В 1876. році робимо повстання. Ти не чував про клисурську гарматку? З черешневого дерева зробили ми були гармати. А якже, кажу вам. Та прийшов Тосун бей, ограбив і спалив Клисуру. Моя хата, крам і все майно перемінилися в попіл. Ми втекли в одних сорочках, даруйте за слово. Чи ви чували про клисурський погром?

Ми задержалися в Сопоті... За ваше здоровля!... Не були ми й року вСопоті. Я відчинив крамничку та взявся до колишнього мого ремесла, до кравецтва. Хай Бог надгородить старого майстра. Ми, клисуранці, всі кравці, кравцями родимося... В Сопоті працюємо, тисячі стягів робимо за одну „пару". Коби тільки вижити... Абож то не кажуть: „Працюй за щонебудь, одначе не дармуй!" Як мало зазнали ми там радощів. Рік не минув, як москалі перейшли Балкан. Наче клисурський біс напосівся на мешканців Сопоту! Повстаньмо проти турків, пійдімо на стрічу козакам із попами та хоругвами!"... Я попарився на горячім, тому на зимне дмухаю. Стійте, повідаю, пильнуйте ваших лахів, болгарське царство буде і без ваших криків, слухайте погорільця!... Та хто там хотів би слухати мене? — „Ура! ура! ура!"

Одного ранку крикнули: „Втікаймо!" Ми втекли.

Сулейманові війська нападають, поля почорніли від башибожуків... Ми втекли, пане, з жінкою лише в панчохах. Коли ми з Балкану оглянулися, побачили весь Сопот у полумі! Горів наче свічка. Була це друга Клисура...

Коршмареве чоло нахмарилося від сумних спогадів, у голосі було чути гірний тон, майже схвильований.

Двері відчинилися, а в них станув якись мешканець Юч-Бунару.

— Добрийдень, Няґуле, як ся маєш? — спитав гість, що хотів увійти.

Няґул, — так звався коршмар — нахмурився.

— Лихого нема. А добре хай Бог дасть! Йовко! Чуєш, щось хоче від тебе той приятель!

Мешканець Юч-Бунару зрозумів із так холодного привіту, що він зайвий, тому подався назад.

(Кінець буде).

[1]) Юч-Бунар, бідніша часть міста Софії, побудована тому 30 літ на болотяних місцях, де є три джерела, що значить по турецьки Юч-Бунар, славні чудами. Слова Бунар, у значінні криниця, вживають теж і болгари і серби.

[2]) Гіго Віктор, славний французький письменник (1802—1885), автор повістей „Дзвонар із Нотр Дам", „Нуждарі", „Людина, що сміється" і інші.

[3]) Щаяк — болгарське сукно.

[4]) Так звуть себе самі болгари із Тракії або Східної Румелії.

[5]) Шопами зовуть болгари погірдливо мешканців округ, що граничать із Сербією та звичайно кажуть про них „дурний, як шоп". Округи, замешкані шопами, називаються шопськими, або Шопляндією. Жінки називаються: шопкині або шопки. Столиця Софія лежить у країні шопів.

[6]) Два і пів сантима.

Хоч спосіб презервування поживи впроваджено до Америки около 1818. р., він став галузю промислу аж від 1860. року.

—o—

Филипіни складаються приблизно з 7,000 островів.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

У Вашингтоні створено Тихо-Океанську Воєнну Раду. Репрезентовані в тій Раді: Австралія, Нова Зеляндія, Голяндія, Канада, Китай, Британія та Злучені Держави Америки. Перше засідання відбулося 1. квітня в Білім Домі. Президент сказав: „Є необхідно, щоби всі з Обєднаних Держав, втягнені тепер у боротьбу на Тихому Океані, разом розглядали справи, що торкаються нашого спільного воєнного зусилля'.. Він казав, що Рада „буде в близькому звязку з подібною установою в Лондоні".

Продукція.

Президент уповажнив департамент війни й фльоти та Морську Комісію ґарантувати або безпосередно давати позички малим підприємствам, які хотять брати участь у воєнній продукції. Кожний Банк Федеральної Резерви може служити посередником для зацікавлених департаментів. Позички і всі інші банкові операції можуть бути полагоджені через приватні банки. Рада Воєнної Продукції подає про організовання Фінансового Бюра з 35 представниками по цілій Америці. Завдання Бюра — помагати контракторам та підконтракторам у вирішенні фінансових питань, звязаних з воєнним замовленням.

Комісія Федеральної Резерви каже, що виріб сталі за третій тиждень березня досягнув 98 відсотків можливої продукції. Президент затвердив плян ґенерального прокуратора Френсеса Бидела відкласти пристосовання протитростового закону, де це може „перешкодити" у продукції зброї, тенків, літаків та кораблів.

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін подає, що повітові урядники по цілій країні вже мають 180 міліонів пайкових книжок на цукор. Ті книжки будуть розіслані школам для реєстрації комерційних споживачів цукру 28. та 29. квітня і окремим споживачам від 4. до 7. травня. Від 13. квітня почнеться видавання дозволу на купівлю поверх 100,000 нових машин до писання, які є тепер на руках посередників та торговців.

Квітневі квоти ґумових колес включають 102,000 нових та 470,000 перероблених ґумових колес для необхідних пасажирських авт та мотоциклів, 275,000 нових та 250,000 перероблених колес для тягарових авт та обмежену кількість для воєнних робітників, тексі, фармерів, торгових аґентів та урядових аґенцій. Бюро Адміністрації Цін дозволило продати багато родів дорогих авт та тих, що були замовлені стейтовими та місцевими аґенціями за 1941. рік. Бюро Оборонної Транспортації даватиме дозвіл на продаж амбулянсів та похоронних авт.

Цивільна Оборона.

Президент підписав закон, встановляючий федеральну асекурацію домів, фабрик та фарм проти ушкодження в наслідок ворожих нападів. Директор Цивільної Оборони Лендис перестерігає перед тим, що творення зайвих осередків постачання предметів першої помочі може викликати поважну недостачу деяких важних медичних засобів. Бюро Ц.О. подає, що скоро будуть вироблятися проти-летунські сирени і кожна з них може вповні обслуґувати район від 8 до 10 квадратових миль та може коштувати тільки $1,500.

Військові справи.

Командир Повітро-Плавних Сил Арнолд казав, що всі повітряні стації в Злучених Державах, крім певних стратеґічних на західнім побережжу, будуть мати виставку на День Армії, 6. квітня. Конґрес закінчив справу закону, по якому приблизно 20,000 американців в канадійських та британських частинах зможуть відзискати своє горожанство та можуть бути приняті до американської армії.

Конґрес ухвалив та відіслав до сенату закон про уділення $18 біліонів на війну, з яких $7 біліонів на 31,000 літаків та їх лаштунок. Секретар війни Стимсон казав, що армія плянує покликати 175,000 ніґерських рекрутів цього року. Він казав, що замісць алюміньових запальників в набоях окопних моздірів будуть вживатися фіброві (плестик). Тим заощадиться багато тон алюмінія та машинового знаряддя для іншої продукції. Головний військовий лікар, ґенерал Маґі, нарахував багато фізичних недостатків, які не вважаються більше перешкодою для обмеженої служби старшин при постачанні армії і в запіллі.

Воєнний фронт.

Армія і фльота оголосили, що фльота перебирає команду над боротьбою з підводними човнами на обох побережжах. Військові повітряні частини були приділені фльотним командам морських фронтів. Президент нагородив ґенерала МекАртура Конґресовою Медалею Чести за блискучий провід в боротьбі з японцями на Филипинах. Президент Филипин М. Керсон і члени филипинського уряду виїхали до Австралії, де будуть далі виконувати свої урядові функції.

Ворожі літаки кілька разів нападали на острів Кореґідор; проти-летунський гарматний вогонь примусив літаки триматися дуже високо, так що скидані ними бомби рідко попадали в ціль і заподіяли тільки невелику шкоду. Американські підводні човни затопили чотири торговельні пароплави і два кружляки біля Японії. Відділ американської фльоти знищив укріплення на обсадженому японцями острові Вейк і на японському острові Маркус. Американці втратили два торпедовці, одного тенкера і вісім торговельних пароплавів.

Ціни.

Бюро Адміністрації Цін встановило максимальні ціни на ґазоліну і нафту до палення в 17 східних стейтах та в Дистрикті Коломбія. Щоб пожвавити продукцію пенсилванійської нафтової ропи, Бюро Арміністрації Цін дозволило піднести заплату за неї на 25 центів на барилі. Торговців вепровим мясом візвано, щоб не підносили цін вище того рівня, що був в половині березня. Від 1. квітня до кінця травня ціна за ґазетний папір остане та сама, що тепер, себто 50 долярів за току; постійна ціна буде встановлена перед 30. травнем. Ціни за машинки до писання встановлено на рівні 5. березня, а за радіо-приймачі, фонографи, машини до прання і прасовання та домашні печі до огрівання й варення на рівні 19. березня.

Першенство й розділ матеріялів.

Рада Воєнної Продукції наказала спинити виріб електричних залізок до прасовання, машинок на сухарі та інших приладів після 31. травня; цю 60-міліонову індустрію вжиють до воєнної продукції. Наказано обмежити продукцію бритв і ножів до голення до рівня 1940. року на 2,400 міл. штук; це буде на 600 міліонів штук менше, як минулого року. Також заборонено виробництво домашньої металевої обстановки, стоячих і столових електричних лямп та взято під контролю запаси електричних огрівачів та вентиляторів. Обмежено доставу й продаж чаю до 50 відсотків тої кількости, що продано в 1941. році. Розподіл литого заліза віддано під повну державну контролю і заборонено вживати залізо і сталь для виробу канцелярійної обстановки.

Президент підписав другий закон про Воєнні Повновласти, який встановляє кримінальні кари за нарушення розпорядків про першенство і поширює граво президента перебрати під державний заряд приватну власність. Заборонено нищити деякі ґумові вироби, щоби тим способом зберігати потрібний матеріял та наказано упрощення приладів для домашньої каналізації.

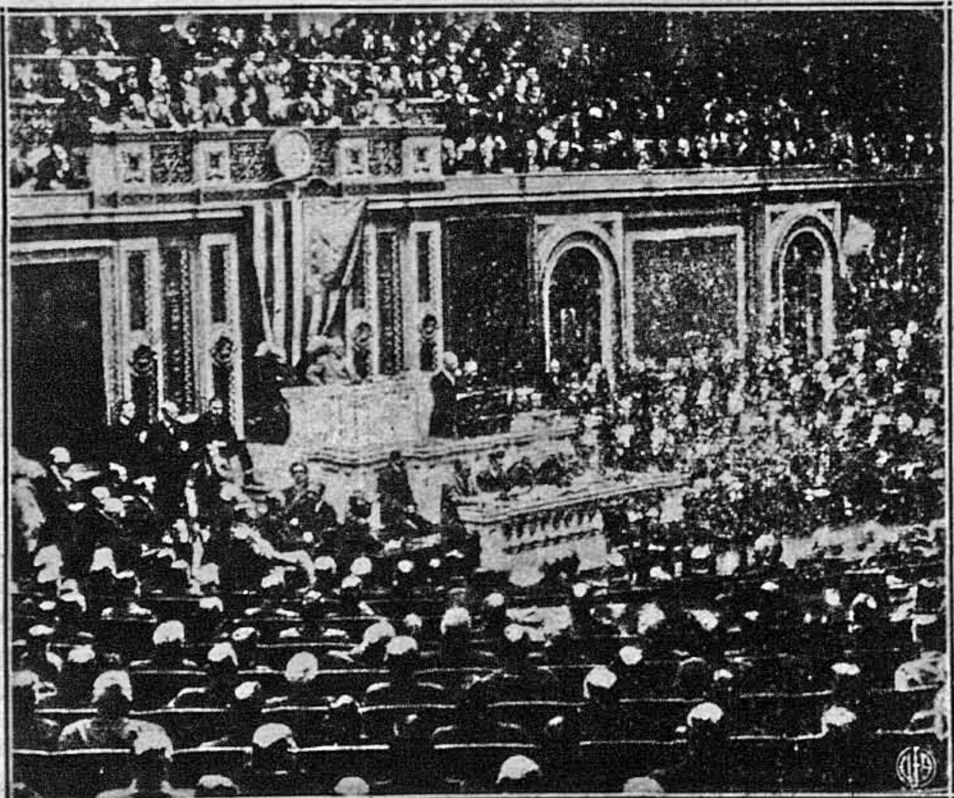
Сільське господарство.

Щоби збільшити продукцію консервованих помідорів і гороху для війська, департамент війни подав до відома власникам консервних фабрик, що він платитиме вижчі ціни тим з них, хто згодиться загарантувати певну мінімальну ціну продуцентам. Департамент хліборобства заявив, що він далі буде вдержувати на сталій висоті заплату за деякі роди сухої фасолі, зібраної в 1941. році.

Переселення японців.

Заряд Воєнного Переселення повідомляє, що перша оселя японських чужинців і громадян, які дотепер мешкали у воєнних районах на західнім побережжу, буде встановлена біля місцевости Паркер, Аризона. Ця оселя находиться над рікою Колорадо і там помістять біля 20,000 виселених японців.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня до вечера 30. березня).

25 ЛІТ ТОМУ.—Чверть століття минуло 2. квітня з часу, як Злучені Держави приступили до першої світової війни. На світлині історичний мент у конгресі, дня 2. квітня 1917. року, коли президент Вилсон домагався від конгресу виповідження війни Німеччині. Резолюція за війну була остаточно ухвалена 6. квітня.

Буря Ізза Укр. Земель

(Докінчення зі сторони 2-гої)

мусив амбасадора Цехановського додати слово **„щирої помочі"**, прийшло нагло питання: **Чи Росія не має тут свого амбасадора?**

„Чи Росія не має свого пропаґандивного апарату? Чи преса не пише про потреби Росії? Чи президент не повторяє часто, що мусимо, даємо й дамо Росії „щиру" й всяку поміч"?

Кінчить п. Йолес свою статтю гірким розчаруванням, що ґен. Сікорскі нічого не сказав про „східні границі", а в додатку для піддержки своєї тези про неґативне для польської справи інтервю Сікорского, наводить статтю з „Ню Йорк Сон" з 27. березня, де у звязку з побутом польського премієра у Вашингтоні, **ані одним словом не згадується за Польщу чи польський нарід, а за це багато є за Москву, Ленінґрад, і т. д.**

II. Отвертий лист б. міністра скарбу Матушевского до ґен. Сікорского.

В цій самій польській ґазеті (з дня 31. березня ц. р.) виступив проти ґен. Сікорского, б. міністер скарбу Польщі, Іґнац Матушевскі, який, обороняючи себе перед виступом Сікорского у Вашингтоні, закидує йому цілий ряд „помилок", зроблених в справі т. зв. „східних границь". Матушевскі твердить, що настали такі часи, коли польська публична опінія повинна ділати там, де польський уряд не дописав, а саме в справі „кресуф всходніх". Він закидує польському урядові (мін. Строньскі), що він нарочно впроваджує в блуд світову опінію, коли твердить, що „домагання Совєтів про зворот східніх земель Польщі це пропаґанда Ґебельса". Це не пропаґанда, пише Матушевскі, але фактичний стан річей, цих земель Росія цілком певно зажадає по закінченні цеї війни. Далі Матушевскі пише, що в справі тих земель він спеціяльно заінтересований, бо в 1923 р. він з рамені Сікорского, тоді премієра, написав листа до французького президента Пуанкаре, й цей лист допоміг, що Рада Амбасадорів приділила ці землі 15. березня 1923 р. Польщі.

—o—

Читаючи те все, можна тільки раменами здвигати. І яке враження мусять відчувати ці американці, що знають всі тайни політики Сікорских і Матушевских. Обидва вони приїжджають до демократичної й свободолюбної Америки та спорять за це, чи віддати Совєтам **несвої землі!** У відношенні до українців являються вони обидва представниками завойовницького тоталітаризму, від якого нині терпить цілий світ. Обидва говорять про „35 міліонів поляків", коли весь світ знає, що щонайменше третину населення б. польської держави, творили т. зв. національні меншини!

Ні Матушевскі, ні Сікорскі, не винесли належної науки з того нещастя, яке стрінуло Польщу. Ні один ані другий не виявляють розуміння ваги української справи. Тому не дорівнюють політично навіть тій групі пілсудчиків як Голувко, Васілєвскі й пр., що мала якусь „українську концепцію", коли думала про Схід Европи.

ЗАГИНУВ ВІЦЕАДМІРАЛ ВИЛКАКС

ВАШИНҐТОН. — Маринарка оголосила, що згинув підчас бурі при виконуванню обовязків віцеадмірал Ж. В. Вилкакс. Більших подробиць не подано. Видно, що не було битви, а тільки була велика буря.

ЯПОНЦІ „НЕ МАЛПУЮТЬ"

ВАШИНҐТОН. — Американські воєнні знавці, що вернули з воєнних теренів, де приглядались воєнній тактиці японців, кажуть, що треба забути за ті балачки, якими представляли японців як тих, що тільки наслідують інших. Вони кажуть, що у морських битвах японці виявили свого роду техніку, про яку не пишуть військові підручники. Кажуть далі, що найбільше впадає в очі їхній поспіх у воєнних рухах. Це, кажуть знавці, треба приписати тому, що їхнє військо не є обтяжене. Кожний японський вояк має на своїх плечах одну порцію їди на найгірший випадок і рижу на пять днів. Він теж має сам подбати про варення. Цукор це для японського вояка люксус. Одначе положення японців таки стає гіршим, а це тому, бо мають тепер до діла з далекими краями, до яких довіз довгий і тяжкий, що відібється згодом на воєнних операціях.

ПОШАНУВАЛИ ҐЕН. МЕКАРТУРА

ВАШИНҐТОН. — Відслонено в готелі Мейфлавер бюст ґен. МекАртура, роботи Нисона Треґора. Бюст буде відданий Військовій Академії в Вест Пойнт. Кажуть, що бюст віддає всі характеристичні черти ґенерала.

ВЕСНЯНА ЗУПИНКА НА СХІДНІМ ФРОНТІ

БЕРН. — Німецькі військові кола говорять, що внаслідок весняних болот не можна буде ще скоро розвинути весняної загальної офензиви. Але, як лиш земля зачне підсихати, німці ту офензиву розпічнуть. Німецькі кола говорять, що совєтські війська підчас зими зазнали великих втрат і змучення. Зате німці мають великі нові сили. Ті німецькі заяви звучать правдоподібно, крім одного: чому німці про те все так отверто говорять.

Найвищі гірські вершки на світі находяться в Азії; там є 20 таких вершків, що перевищають гірські вершки в інших континентах. Найвищим вершком є Гора Еверест, 29,141 стіп понад морський рівень, або 5 і ½ милі висока. Другим континентом, що має найбільш високі стрімкі вершки є Південна Америка, що має 16 вершків, яким не дорівнює ніодин у Північній Америці.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316., відбудуться в четвер, 9. квітня, в Народнім Домі, 831 Джозеф Еве., в 8. годині ввечір. Проситься всіх членів прибути на означений час. Всі орґанізації рочестерські спільно устроюють баль на 2. мая 1942. р. на підмогу А. Ч. Х. в галі церковній, 303 Гудсон Еве. — С. Герега, гол.; Т. Олексин, кас.; В. Іванців, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 12. квітня, в годині 2:30 пополудні, в Українськім Домі на Іст Сайд, 3161 Е. 93. вулиця, а для вигоди членам з Вест Сайд збірка вкладок відбудеться від 11:30 до 1. години того самого дня. Тому, що є дуже важна справа до вирішення, кожний член обовязаний бути на зборах. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг за себе й за діти; в противному разі будуть суспендовані. Члени, що мають позичку, повинні старатись сплачувати, а принаймні сплатити процент. — Ф. Ольховий, предс.; Ст. Кравчук, кас.; Л. Стахурський, рек. секр.; Ів. Сподар, фін. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 220., відбудуться в суботу, 11. квітня, в год. 7:30 вечером, в парохіяльній салі, 4950 So. Paulina St. Справи важні; кожний член повинен прийти і взяти участь у нарадах. Також проситься всіх членів, що закупили Державні Бонди Оборони, подати свої імена, клясі і суму, до відділового рекорду та оголошення загальної суми в пресі. Купуймо Бонди до цілковитої побіди над ворогами-напасниками. — Василь Саган, предс.; Григорій Гаврилюк, кас.; Петро Жовнірчак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 201. відділу відбудуться в суботу, 11. квітня, в год. 8:15, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. — М. Близнак, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У пятницю, 27. березня 1942., помер член від. 38. У. Н. Союзу

МИКОЛА ФЕЦИЧ.

До У. Н. Союзу вступив у 1926. році. Покійний залишив у великім смутку жену, два сини і одну дочку.

Вічна Йому память!

Секретар.

Дня 28. березня 1942. року помер у Вуноокет, Р. Ай., довголітній член Тов. Запорозька Січ, від. 206. У. Н. Союзу.

МИКОЛА ГОРОДИЦЬКИЙ.

Покійний походив зо села Клювинця, повіт Гусятин, Галичина. Прожив всього 48 років.

Похорон відбувся в понеділок, 30. березня, при участи родини, знайомих і членів Тов. Запорозька Січ. Тлінні останки відпроваджено до української греко-католицької церкви св. Михаїла, а потім на місце вічного спочинку.

Покійний полишив у смутку дружину Палагну, два сини: Стефана й Михайла та три дочки: Марію, Анну і Евгенію.

Земля Йому пером!

І. Кокольський, секр.

Жіноча Сторінка

БИТИ ЧИ НЕ БИТИ?

Фізична кара, як засіб виховання дітей має у наших часах більше ворогів ніж прихильників. Прутик, або ремінець на видному місци у хаті — це вже не одинокий спосіб на це, щоб діти тямили про наслідки своєї злої поведінки. З розвоєм виховних наук родичі щораз краще знакомляться з менше дразливими ніж биття способами, щоб при їх помочи дитина звикала до послуху та самодисципліни так природно та радо, як вчиться їсти, ходити, чи зодягати себе. Також сучасне шкільництво майже усюди викинуло тілесні кари спомежи своїх виховних середників, вводячи у їх місце такі, які без фізичного болю приучують дітей, слідити та опановувати свою поведінку.

Але у виховній ділянці, так, як у кожній іншій, де предметом дослідів є чоловік зі своїми фізичними та духовими окремішностями: якенебудь твердження має лиш тоді значіння, коли згори числиться з винятками та передбачує можливість відскоку від засади. Коли у всіх сільських школах передвоєнної Польщі заборонено було нараз вживати якихнебудь, найменших фізичних кар — учителі та учительки нерідко кидали звання, не находячи способів поведінки з невихованою, занедбаною дітворою. А часто вистарчало нешкідливе вдарення по руках, щоб втратити кавалок хліба, головно тоді, коли цим, що вимірив кару, був українець вчитель чи учителька-українка. Та чим іншим можна було змусити до послуху якогось шестилітного пустуна, що ним до цього часу ніхто не займався і він приходив у школу прямо з вулиці, з найгіршим, чого там набрався? В Англії, при усім поступі та цивілізації, навіть більшість середних шкіл вживає фізичних кар, вважаючи їх традиційними і успішними. Коли слідкувати за цим, як американські виховники дивляться на цю справу, то — принайменше у дошкільному віці — вони теж у деяких випадках вважають фізичну кару потрібною дорогою, як навчити дитину послуху.

Це тоді, коли дитина не піддасться іншим способам, а саме: навчанню на злих наслідках своєї поведінки, які заставляємо її перенести на власній шкірі, та на примірі. Перші закази, звернені в сторону дитини, є подиктовані охороною її тіла. Тут вона найскорше вчиться повинуватись їм тоді, коли відчує їх природні наслідки: впечеся, поколе, вдариться. Але не мож у цій засаді посуватися надто далеко і позволити дитині впасти під авто, щоб переконати її про небезпеку, яка чигає на вулиці. Для бистрої дитини вистарчить раз діткнути полумя, щоб беречися його раз на все. Та дитина, яка поволіще розвивається, тяжче здає собі справу з цього явища і заказ зближатися до вогню не промовить відразу до її переконання. У дальших роках, коли дитина набирає щораз більше духового розвою і почувань до осіб та предметів зі свойого окруження — навчання на прикладі показується дуже успішним для вдачі та характеру дитини. Коли дитина, не зважаючи на заборону, знищить якийсь предмет, що ми його від цього хотіли захоронити — найкращим середником на це, щоб не робила цього вдруге, є поломити чи знищити на очах дитини якусь її забавку. Оплатиться воно нам, хочаб забавка була цілком новою, бо дитина найкраще здасть собі справу з цього, чому ми проголошуємо заборону нищити деякі предмети, що служать для нашого вжитку. Коли ми раз, чи вдруге, відмовимо їдження дитині, що спізнилася на обід, хоч вона плаче та протестує, то за третим разом вона вже буде краще за нас самих пильнувати пори їдження.

Але нерідко у дитини проявляються зачатки такої вдачі, що навчання на злих наслідках чи прикладі не приносить вислідів. Тоді являється конечним вжиття фізичної кари. Вона не повинна бути частою, а такою, щоб направду заставила дитину хвилю потерпіти — очевидно — без шкоди для її здоровля. Самі грозьби биття не мають ніякого впливу, якщо ми їх не додержимо кожного разу. Також пригадки про давну, відбуту кару викликують у дитини саме лиш почуття страху, а не виховують у неї потреби добровільного послуху.

Виховники кажуть, що родичі самі роблять дві засадничі похибки, якими вчать дітей непослуху: коли у їх присутности критикують свою поведінку з дітьми та роблять собі ізза цього закиди, і — коли голосно не признають себе винними та не стараються оправдати кожного разу, як зроблять самі щось такого, за що карають дітей. Коли батько виходить з хати, не згадавши словом куди, нехай не дивується, як діти також будуть це саме робити. Очевидно, що родичам та дорослим належиться свобода відповідна їх вікови і годі дітям давати у руки контролю над нею. Але до цього часу, заки вони навчаться, що кожна людина мусить повинуватися певним правилам щоденного життя — родичі мусять давати дітям доказ на це, що цих правил вони самі не ломлять.

Діти набувають скоріше послуху та самодисципліни тоді, коли їх щоденне житття ведеться після сталої програми. Вони знають наперед, чого їм сподіватися від найближчих годин і це дає їм менше нагоди ворохобитися та вередувати. Але діти не люблять дуже, як перериваємо їм таке заняття, що їх незвичайно зацікавило. Тому краще дитині заповісти і дати час покінчити забаву, ніж знечевя переривати та провокувати непослух.

Фізичні кари можуть бути успішним середником у вихованню дитини лиш тоді, коли її умовий стан не підготований ще для цього, щоб зрозуміти наші вияснення, чи ціль рішучої постави, яку займаємо супроти дитини. У літах, коли дитина здає собі вже справу з цього, чому забороняємо їй деяких ділань — кара биття є лиш хвилевим способом для цього, щоб присилувати дитину поступати після нашої волі. Самостійного осуду про це, що добре, а чого треба дитині уникати — цей рід кари ніколи в неї не виробить.

Усі виховні методи чи кари стремлять до цього, щоб привчити дитину повинуватися певним правилам щоденного життя. Лиш після опанування цьої штуки вона зможе пізніще вирости на людину, яка добровільно та радо повинується законам і приписам, що рядять цілою суспільністю.

Клявдія Олесницька.

На Тему: Чоловіки й Жінки

І ТАМ ЖІНКИ

Про дальший поступ жіноцтва в роботах коло оборони краю доносить воєнний уряд з Англії; жінки, що належать до помічної територіяльної служби, мають обслугувати проєктори („серчлайтс") для боротьби проти літаків.

Досвіди в цій справі вже покінчено, і випали вони в користь жінок. Де для їх обслуги будуть покликані жінки, там жінки будуть служити на кожному пості батерії.

І ВОРОГ ПРИЗНАЄ ЖІНЦІ МІСЦЕ

Не дивлячися на те, що японський уряд усе стояв на становищі, що жінка має заняти нижче становище ніж мужчини та займатися передовсім домом, він останніми часами став допускати жінок на становища операторок бездротного телеграфу.

БЛЬОНДОНКИ НА ПОМІЧ

„Офіс оф Емердженсі Менеджмент" каже, що бльодинки, себто дівчата з ясним волоссям, відай будуть помагати обороні краю власне своїм волоссям. Ясне волосся саме має надаватися при виробі летничих інструментів. Одначе таке волосся мусять бути природно ясне, себто нефарбиване. Воно навіть ніколи не повинно дістати „тривалі хвилі". Треба волосів довжини 14 цалів або більше.

Значиться, незадовго справжні бльондинки будуть постригатися коротко для перемоги.

ПОМЕР ПРИЯТЕЛЬ ЖІНКИ

У Шікаго помер на 72. році життя д-р Джозеф Болівар ДеЛі, широко відомий лікар жіночих недуг, що був одним з перших лікарів, які повели пропаганду за те, що жінки перед злогами, повинні йти до шпиталя.

Він оснував в Шікаго „центер материнства", в котрому він помагав при народинах незаможним матерям. Там він „народжував" пересічно 2,000 дітей річно.

„АМЕРИКАНСЬКА МАТИ, 1942".

Комітет американських матерей „Фундації золотого правила" вибрав на „американську матір 1942 року" паню Нері, дружину Вилйема з Ґрінсборо, Норт Каролайна. Вона має 13 дітей.

Президент фундації заявив, що вибрана має представляти все найкраще в материнстві.

ЗАМАЛО ЖІНОК.

Бюро публичної адміністрації при Каліфорнійськім Університеті в Берклі, Каліфорнія, каже, що розслід, зроблений по краю доказує, що для завдань цивільної оборони вправляється замало жінок.

Покищо на кожних 6 мужчин, що дістають вишкіл у цивільній обороні, припадає лише одна жінка. Тимчасом, „беручи під увагу програму краю щодо воєнної продукції й військового вишколу", каже рапорт, „ми мусимо сподіватися, що жінка буде займати в цивільній обороні щораз більшу участь".

ПОМАГАЮТЬ ЧЕРВОНОМУ ХРЕСТОВІ.—Підчас коли їх чоловіки розвязують ріжні державні питання, жінки помагають завивати бандажі Червоного Хреста. Між ними є (з лівої руки до правої): жінка сенатора Тайдинґза з Меріленду, жінка віце-президента Волеса й жінка верджінського сенатора Ґласа.

ТАРЗАН, ч. 539. Бідний Том.

Зеля не була дуже вправлена в боротьбі шаблею, одначе добре билася. Вона скоро пробила одного з напасників.

Та тимчасом двох інших піратів заскочили ззаду та схвативши її сильно, обезвладнили.

В тому самому моменті Том падав саме з линви в саме ядро розярених розбишак.

Зеля якраз мала нагоду бачити, як Том летів вдолину. „Ог, бідний Том, зітхнула тяжко, — він вже напевно пропащий!"

Унція раду має величину великого горіху, а вартує понад $700,000.

—o—

Рухомі частини стоцалевого рефлектора в обсерваторії на горі Вилсон важать сто тонів. Є це під теперішню пору найбільший в ужитку телескоп на світі.